

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3405/2023. (VIII. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Knk.VII.39.034/2023/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az LMP – Magyarország Zöld Pártja indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a és a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 30. § (5) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó által kifogásolt, megtámadott döntés a következő.
- [3] A Kúria a 2023. június 27-én meghozott Knk.VII.39.034/2023/6. számú végzésével helybenhagyta a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 13/2023. számú népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadó határozatát.
- [4] 1.1. Az alkotmányjogi panaszban kifogásolt ügy a következő.
- [5] 1.1.1. Az indítványozó az „Egyetért-e azzal, hogy akkumulátor gyártásra szolgáló üzemet csak akkor lehessen létesíteni egy településen, ha azt az ott lakó választópolgárok helyi népszavazás útján kifejezett döntésükkel támogatják?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését kérte. Az NVB a 2023. március 21-én meghozott 13/2023. számú határozatával a kérdés hitelesítését megtagadta. Az NVB határozatának indoka szerint a népszavazásra javasolt kérdés sérti az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontját. Az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontja értelmében nem lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény módosítására irányuló kérdéssről.
- [6] Az NVB határozata szerint az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése alapján az országos népszavazás rendeltetése az, hogy az Országgyűlést a népszavazásra feltenni kívánt kérdés esetében meghatározott irányú döntésre kényszerítse. A népszavazásnak mint a közvetlen hatalomgyakorlás eszközének kivételes jellegéből fakadóan a népszavazáshoz való jog több feltétel együttes fennállása esetén gyakorolható: a rendeltetésszerű joggyakorlás mellett a nép csak olyan kérdésben ragadhatja magához a döntést, amely a képviseleti szerv, azaz az Országgyűlés hatáskörébe tartozik. Ennélfogva a népszavazáshoz való jog további korlátját képezik az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésében meghatározott kivett vagy ún. tiltott tárgykörök.
- [7] Ehhez képest az NVB álláspontja szerint az eljárás tárgyát képező kezdeményezés célja, hogy az Országgyűlés a kérdésben szereplő esetkört az ügydöntő helyi népszavazás kötelező elrendelésének egy eddig nem létező, új, törvényi okaként kodifikálja. Ekként a kezdeményezés a helyi népszavazásra vonatkozó hatályos szabályozás módosítását célozza. Az Nsztv. 33. §-a általános felhatalmazást ad az Országgyűlés számára arra vonatkozóan, hogy törvényben állapítson meg a helyi népszavazás megtartását kötelezően előíró, új oko(ka)t. E rendelkezés alapján az Országgyűlés jogalkotói szabadsága széles körben érvényesül, ugyanakkor a szabályozás megalkotásakor a jogalkotó mérlegelési jogának gyakorlása során sem kerülhet ellentétbe az Alaptörvény rendelkezéseivel.
- [8] Az NVB – az Alkotmánybíróság gyakorlatára hivatkozó – határozata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérül, ha egy jogszabály módosításával, kiegészítésével a jogszabályban feloldhatatlan ellentmondás keletkezik, vagy a jogszabály módosítása a szabályozott jogterület valamely jogintézményét érintően jelentősen megbontja a szabályozás koherens egységét.
- [9] Az NVB határozata – szintén az Alkotmánybíróság gyakorlatára hivatkozással – megállapítja is, hogy a népszavazás alkotmányos joga komplementer jellegű, illetve a közvetlen hatalomgyakorlás kivételes megvalósulása eseteiben a képviseleti hatalomgyakorlás felett áll. Ezt követi a Kúria ítélezési gyakorlata is. Mindezek alapján az NVB megállapította, hogy a népszavazás kivételességének „normatív követelménye általánosan irányadó a közvetlen hatalomgyakorlásra, így az Alaptörvény 31. cikk (2) bekezdése szerinti helyi közhatalom közvetlen gyakorlása során is érvényesülnie kell” (Indokolás [22]).

- [10] Az NVB határozata kifejtette, miszerint az, hogy a helyi népszavazás elrendelésének egyik esetkörét – a kezdeményezés céljának megfelelően – a törvényhozó annak tárgya alapján szabályozza, önmagában nyilvánvalóan nem ütközik az Alaptörvénybe. Amikor az NVB azt mérlegeli, hogy „a kezdeményezéssel célzott jogalkotás a jogbiztonságból eredő szerkezeti és tartalmi koherencia követelményével összhangban módosítja-e vagy egészíti-e ki az érintett jogintézmény jelenleg hatályos szabályozását, a célzott jogalkotást nyilvánvalóan nem önmagában, hanem a hatályos szabályozással szerves egységben szükséges vizsgálnia. Márpedig [...] a helyi népszavazás jelenleg hatályos szabályozási rendszerében a népszavazás esetkörének törvényi szintű, tárgy alapján történő meghatározása kivételesnek tekinthető, ennek oka pedig egyértelműen az, hogy a törvényi szabályozás jelenleg – meghatározott számú választópolgári támogatás esetén – a tiltott tárgyköröket leszámítva a kérdés tárgyától függetlenül (azaz bármely tárgyban), mérlegelés nélkül, kötelezően elrendelendő, ügydöntő helyi népszavazás megtartását írja elő. A jogalkotó e rendelkezéssel teremtette meg az összhangot a helyi népszavazás kivételes jellegének alkotmányos követelménye és azon igény között, hogy adott esetben szinte minden, a helyi önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó ügyben kényszerítő módon el lehessen rendelni helyi népszavazást.” (NVB határozat, Indokolás [31])
- [11] Az Nsztv. 33. §-a felhatalmazása alapján a helyi népszavazás kötelező elrendelésének eseteit nem kizárólag törvényi szinten, hanem önkormányzati rendeleti szinten is meg lehet határozni. „Ennek megfelelően szintén a kivételesség követelményét szolgálja az a törvényi szabályozás, hogy a helyi önkormányzatokat hatalmazza fel arra, hogy – igazodva a helyi körülményekhez – rendeleti szinten határozzanak meg újabb, speciális, a helyi sajátosságokat figyelembe vevő és közvetlenül csak az adott települést érintő okokat a helyi népszavazás kötelező elrendelésére.” (NVB határozat, Indokolás [32])
- [12] Ehhez képest az NVB megállapította, hogy a vizsgált kezdeményezésben írt ok „egy adott önkormányzat gazdasági autonómiájába tartozó olyan konkrét, beruházást érintő kérdés, amelynek nem általános jelleggel, hanem bizonyos települések vonatkozásában lehet jelentősége, hiszen kifejezetten a helyi közösségre tartozó ügynek minősül, így a kivételesség alkotmányos követelményét sértené annak törvényi szintű szabályozása.” (NVB határozat, Indokolás [33])
- [13] Az NVB emellett azt is megállapította, hogy a helyi népszavazás jelenleg is létező, kivételesnek tekinthető – kifejezetten a tárgyak alapján meghatározott – kötelezően elrendelendő eseteinek mindegyike egyértelmű és felismerhető alkotmányos indokon alapul. Ehhez képest a jelen ügyben vizsgált kezdeményezés egy, a helyi közhatalom választott képviselők útján történő hatalomgyakorlásának részét képező gazdasági döntés esetén kívánja megteremteni a kötelezően elrendelendő, ügydöntő helyi népszavazás új, a tárgya alapján konkrétan meghatározott esetkörét. A hatályos szabályozás ugyanakkor jelenleg is lehetővé teszi kötelezően elrendelendő helyi népszavazás kikényszerítését. A kezdeményezés annyiban jelentene eltérést a hatályos szabályozás biztosította rendelkezésektől, hogy a helyi népszavazás elrendelését a kezdeményező választópolgárok számától függetlenül tenné kötelezővé.
- [14] Az NVB álláspontja szerint mindez ugyanakkor egyértelműen a helyi népszavazás kivételes jellegét megfogalmazó alaptörvényi követelmény ellen hat, anélkül, hogy ennek kellő alkotmányos indokoltsága lenne. „A kezdeményezés célja nyilvánvalóan az, hogy az adott településen csak abban az esetben épülhessen akkumulátorgyár, ha azzal a választópolgárok többsége egyetért. E cél elérésére ugyanakkor a jelenleg hatályos törvényi szabályozás által biztosított – a kivételesség alaptörvényi követelményével összhangban álló – eljárásrend is maradéktalanul alkalmas. Ezen kívül a szándékolt jogalkotás által – szintén kellő alkotmányos indok nélkül – a beruházás választópolgári támogatásának valódi mértékétől függetlenül a helyi népszavazás érvénytelensége is a beruházást megvalósítani szándékozó önkormányzat terhére esik. Másként fogalmazva, a népszavazás – választópolgári aktivitás hiánya miatti – érvénytelensége abban az esetben is megakadályozza a beruházás megvalósítását, ha egyébként az adott település választópolgárainak a többsége támogatná a választópolgárok többségi képviselői felhatalmazása alapján eljáró önkormányzat által megvalósítani szándékozott beruházást, azaz a szándékolt jogalkotás diszfunkcionálissá tenné a helyi népszavazás szabályozását.” (NVB határozat, Indokolás [35])
- [15] Az NVB megállapította, miszerint „a kezdeményezésben célzott jogalkotás sérti a közvetlen helyi hatalomgyakorlás kivételességének alaptörvényi követelményét és ezzel párhuzamosan megbontaná a helyi népszavazás szabályozásának koherens egységét is azáltal, hogy a jelenleg hatályos szabályok által biztosított lehetőség mellett – kellő alkotmányos indok nélkül – a választópolgári támogatottságtól függetlenül, kötelező, ügydöntő helyi népszavazás új esetkörét kodifikálná törvényi szinten egy, a tárgya alapján konkrétan meghatározott, kifejezetten a helyi önkormányzatok gazdasági autonómiájába tartozó, beruházási kérdésben. Mindezekre figyelemmel a kezdeményezés alapján megalkotandó szabályozás sérti az Alaptörvény B) cikk (1) és (4) bekezdéseit.”
- [16] Ekként pedig „a szóban forgó kérdésben tartott érvényes és eredményes népszavazás – az igenlő válaszok többsége esetén – olyan szabályozás megalkotására kötelezné az Országgyűlést, amely nincs összhangban az

Alaptörvénnyel, így annak kizárólag az Alaptörvény módosításával lehetne eleget tenni, azaz a kérdés burkolt alaptörvény-módosítást foglal magában, ezért az az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontjában foglalt tilalomba ütközik” (NVB határozat, Indokolás [36]–[37]).

- [17] 1.1.2. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő az NVB határozatával szemben, annak megváltoztatása és a népszavazási kérdés hitelesítése érdekében. Felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy az NVB az Nsztv. 11. §-ának megsértésével állapította meg, hogy a népszavazási kérdés az Alaptörvény B) cikk (1) és (4) bekezdéseibe ütközik, és így azt a 8. cikk (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel nem lehet hitelesíteni.
- [18] Az indítványozó a felülvizsgálati kérelme indokaként kifejtette, hogy – álláspontja szerint – az NVB a határozatában elszakadt a tételes alkotmányjogi és népszavazási szakjogi szempontoktól, nem állapította meg, hogy bárkinek az alapjogát sértené a népszavazási kérdésről hozott döntés végrehajtása, azt sem állapította meg, hogy a kérdés ne tartozna az Országgyűlés hatáskörébe, sem pedig az, hogy a döntés az Alaptörvény valamely tételes szabályát sértené. Nem is azt elemezte, hogy a kérdés jogszerű-e, hanem hogy jogpolitikailag indokolt-e a kezdeményezésnek megfelelő törvény elfogadása, ezzel pedig a jogalkotó, illetve a választók által értékelendő körülményeket vizsgálta.
- [19] Az indítványozó hivatkozása szerint nem következik sem az Alaptörvényből, sem az alkotmánybíróválasztási és bíróválasztási gyakorlatból, miszerint a közvetlen hatalomgyakorlás kivételes jellege miatt új, kötelezően elrendelendő helyi népszavazási tárgykört kizárólag koncepcionális változtatás nélkül lehetne előírni. Ez ellentétes a népszavazás azon alkotmányos sajátosságával, hogy az megvalósulása esetén a képviselői hatalomgyakorlás fölött áll. Az akkumulátor gyártásra szolgáló üzemek hosszú távú, jelentős környezetterhelést jelentenek, így azok létesítése az Alaptörvény P) cikke szerinti, a természeti erőforrások megőrzésének, védelmének, fenntartásának és a jövő nemzedékek számára való megőrzésének mindenkit terhelő kötelezettségét, valamint az Alaptörvény XXI. cikkében elismert egészséges környezethez való alapjogot is érinti. Ehhez képest egyértelműen azonosítható mindazon, az adott tárgykört a helyi önkormányzat más gazdálkodási, beruházási tárgyú döntései közül kiemelő alkotmányossági szempont, amely kellő elvi alapot képez ahhoz, hogy az Országgyűlés új, kötelezően elrendelendő helyi népszavazási tárgykört hozzon létre.
- [20] 1.1.3. A Kúria a 2023. június 27-én meghozott Kvk.VII.39.034/2023/6. számú végzésével helybenhagyta az NVB határozatát.
- [21] A Kúria végzése szerint az NVB határozata indokolásának lényege, hogy a kérelmező által célzott jogalkotás megbontaná a helyi népszavazás szabályozásának koherens egységét és sértené a közvetlen hatalomgyakorlás kivételességének alaptörvényi követelményét, mert a hatályos szabályozás által biztosított lehetőség mellett – kellő alkotmányos indok nélkül – a választópolgári támogatottságtól függetlenül kötelezően elrendelendő, ügydöntő helyi népszavazás egy új esetkörét kodifikálná törvényi szinten egy, a helyi önkormányzatok gazdasági autonómiájába tartozó beruházási kérdésben. Az NVB a határozatát az Alaptörvény pontosan megjelölt rendelkezéseire alapította, s ezek mentén, az ezeknek való megfelelés szempontjából vizsgálta a kérdés hitelesítésének lehetőségét.
- [22] A Kúria megállapította, hogy az NVB több oldalról vizsgálva mutatta be, hogy csak olyan országos népszavazási kérdés tekinthető az Alaptörvény keretei között megengedhetőnek, amely nem áll ellentétben a helyi népszavazás alkotmányos berendezkedésben betöltött szerepével.
- [23] A Kúria hivatkozott arra, hogy Magyarország alkotmányos rendjében a népszuverenitás gyakorlásának elsődleges formája a képviselő. A képviselő útján történő hatalomgyakorlás elsődlegességét az Alaptörvény rögzíti, így amikor a választópolgárok a választásokon szavaznak, azt annak tudatában kell tenniük, hogy a választási cikluson belül a közhatalom gyakorlásába történő közvetlen beleszólásuk kivételes, ennek megfelelően a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás tárgykörei az adott alkotmányos berendezkedésben korlátozottak. Szinte bármely tárgyban, bármely érintett településen nyitva áll a lehetőség a kötelezően elrendelendő, ügydöntő helyi népszavazásra, de csak akkor, ha abban a helyi közösség kifejezetten maga kíván dönteni. A közvetlen helyi hatalomgyakorlás kivételes lehetősége a hatályos szabályozásban is biztosított, ehhez képest a vizsgált kezdeményezés azzal a következménnyel járhatna, hogy általa a helyi közösség akarata megkerülhetővé válhat a tekintetben, hogy a választópolgárok egyáltalán szükségesnek tartják-e az adott kérdés közvetlen eldöntését. Ezáltal a kérelmező az egyedi helyzettől, sajátosságoktól, a választói akarat markáns voltától függetlenül, mindent figyelmen kívül hagyva tenné kötelezővé helyi népszavazás megtartását.
- [24] A Kúria hivatkozott továbbá arra is, miszerint az NVB a határozatában bemutatta, hogy a törvényhozó az Möt. V. Fejezetében szabályozott területszervezési eljárásokat illetően határozott meg bizonyos kötelezően elrendelendő helyi népszavazási tárgyköröket. Ugyanakkor ezek mind olyan, a helyi közösség vonatkozásában alapvető

- közjogi jelentőségű területszervezési kérdések, amelyekben csak ekként lehetett biztosítani, hogy külső szerv ne tudjon úgy beavatkozni, hogy a helyi közösségre vonatkozó döntés a helyi közösség nélkül szülessen meg.
- [25] Ehhez képest az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében nem hozott fel olyan érvet, amely azt mutatná be, illetve azt jelentené, hogy a vizsgált, szükség esetén a helyi közösség által is népszavazásra javasolható, a magánjogi (gazdasági-beruházási) autonómia körébe tartozó kérdésben a kötelező elrendelést előíró törvényhozói beavatkozás a helyi népszavazás kivételes jellegével mégis – az NVB határozatának érvelését megdöntve – összeegyeztethető lenne.
- [26] A Kúria – döntésének elvi tartalmaként is – megállapította, hogy az országos népszavazási kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntések bírósági felülvizsgálata során is érvényesül a kérelemhez kötöttség elve, melyet az Alaptörvény és a jogrend védelmének célja ugyan áttör, de csak annak érdekében, hogy kizárólag olyan kérdés kerülhessen a választópolgárok elé, amely megfelel a jogszabályi előírásoknak, és amelyben a választópolgárok megalapozottan véleményt tudnak nyilvánítani.
- [27] Jelen esetben ugyanakkor az indítványozó az NVB országos népszavazási kérdés hitelesítését megtagadó határozatának indokolásában írtakat, indokait meg sem kísérelte cáfolni. Felülvizsgálati kérelme az általánosságok szintjén maradt, a támadott határozattal összefüggő konkrét ellenérveket nem adott elő. Minderre figyelemmel a felülvizsgálati kérelemnek nem lehetett helyt adni, így a további, részletes hivatalbóli vizsgálódás szükségtelen volt.
- [28] A Kúria – ezt követően – két további szempontot is kiemelt a népszavazásra javasolt kérdéssel összefüggésben. Az egyik szempont, hogy a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elve a népszavazási kérdések körében is értékelendő.
- [29] Az Nsztv. preambuluma értelmében az országos népszavazás az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésében játszik szerepet. A kezdeményezés alapján ugyanakkor nem világos, hogy amennyiben a kérelmező a megjelölt tárgykört helyi érdekűnek tartja, akkor mi az a szempont, amely a kérdést az ország sorsát érintővé teszi. Ha pedig az ország sorsát érinti, akkor miért helyi szintre kívánja utalni a végső döntést.
- [30] E kétségek miatt a kezdeményezés a rendeltetésszerűség Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában írt alapelvének sem feleltethető meg.
- [31] A Kúria által részletezett másik szempont pedig a népszavazásra javasolt kérdés egyértelműsége. A választópolgári egyértelműség követelménye magában foglalja, hogy a választópolgárok pontosan értsék, átlássák a kérdés lényegét, jelentőségét, megválaszolásának lehetséges következményeit, és így tudatosan dönthessenek róla.
- [32] A jelen ügyben népszavazásra feltenni szándékozott kérdés „akkumulátor gyártásra szolgáló üzemek” létesíthetőségéről szól. Azonban az „akkumulátor” szó technológiai és jogi fogalmára [az elem- és akkumulátorhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló 445/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 2. pont] figyelemmel ez a kérdés nem csupán a közbeszédet napjainkban élénken foglalkoztató, elektromos járművek akkumulátorait, hanem példának okáért a háztartási gépekhez, mobiltelefonokhoz, játékokhoz, vagy a megújuló energia tárolására használt akkumulátorokat gyártó üzemekre egyaránt vonatkoztatható. Emellett a közbeszédnek nem csak a kérdésben szereplő „gyártó” üzemek, hanem például a feldolgozást végző létesítmények is a részét képezik, amelyek azonban a feltenni kívánt kérdés hatókörén kívül esnek. Erre tekintettel reális a lehetősége annak, hogy a választópolgárok akarata és a népszavazás eredményeként megalkotott szabályozás között nem lenne összhang; emiatt pedig a kezdeményezés nem elégíti ki az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében meghatározott népszavazási (választópolgári) egyértelműség követelményét sem.
- [33] Végül a Kúria kitért az Alaptörvény P) cikkének és XXI. cikkének érintettségére. Ezzel összefüggésben rögzítette, miszerint határozatával nem vonta kétségbe a témakör jelentőségét, aktualitását, illetve összefüggését a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, a természet és a környezet védelmére vonatkozó alaptörvényi rendelkezésekkel. Döntése az adott, az indítványozó által feltenni szándékozott népszavazási kérdés vizsgálatán alapult, amelyről azonban az volt megállapítható, hogy az Alaptörvényben, valamint az Nsztv.-ben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek több – önmagában is a kérdés hitelesíthetőségét kizáró – okból nem felelt meg [Alaptörvény B) cikk (1), (4) bekezdés, 8. cikk (3) bekezdés a) pont, Nsztv. 1. § (1) bekezdés, Ve. 2. § (1) bekezdés e) pont, Nsztv. 9. § (1) bekezdés], így nem volt hitelesíthető.
- [34] 1.2. Az alkotmányjogi panasz szerint a Kúria támadott döntése ellentétes az Alaptörvény P) cikkével, XXI. cikkével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [35] Az indítványban foglaltak szerint sérült az indítványozó XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való joga, mivel a Kúria a felülvizsgálati kérelmének érdemi elemei tekintetében nem, illetve a kérelem tényleges tartalmával nyilvánvalóan ellentétesen foglalt állást, míg több, sem a kérelemben, sem a felülvizsgálat alapjául szolgáló NVB határozatban nem hivatkozott kérdésben felülvizsgálati kérelem hiányában is állást foglalt.

- [36] Sérült továbbá az Alaptörvény XXI. cikke szerint a mindenkit megillető egészséges környezethez való jog, illetve ezzel összefüggésben az Alaptörvény P) cikkében rögzített követelmény, mivel a Kúria a támadott döntésének meghozása során ezek alapjogok védelmének szempontját erre irányuló felülvizsgálati kérelem ellenére sem vizsgálta meg.
- [37] Az indítvány kifogásolja, hogy – álláspontja szerint – a Kúria a korábbi alkotmánybírói döntésekből közvetve sem következő, a helyi népszavazás jogintézményének célszerűségi-rendszertani elemzésén alapuló alkotmányossági követelményrendszert érvényesítő NVB határozatot sérelmező felülvizsgálati kérelmet azért nem tartotta elbírálhatónak, mert ezen követelményeket az nem cáfolja a konkrét népszavazási kérdés szintjén.
- [38] Emellett – az indítvány szerint – a Kúria az erre irányuló felülvizsgálati kérelem hiányában is megállapít az Alaptörvény védelme és a népszavazási akarat megállapíthatósága szempontjából nyilvánvalóan nem központi jelentőségű, az NVB határozata által meg nem állapított kérdéshitelesítést kizáró okokat.
- [39] Ugyanakkor az ügynek az egészséges környezethez való joggal és a környezeti erőforrások jövő nemzedékek számára történő megőrzésével való összefüggését, erre irányuló kifejezett kérelem ellenére sem vizsgálta.
- [40] Az indítványozó szerint a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti a Kúria azon jogértelmezése, amellyel maga is alkotmányos követelményként, s az Alaptörvényen alapuló megtagadási okként érvényesített, az NVB határozata által a helyi népszavazás kötelező elrendelésére vonatkozó esetkörök korlátaira vonatkozó, az Alkotmánybíróság döntéseiből le nem vezethető alkotmányossági követelményeket.
- [41] A népszavazási kérdés hitelesítése tételes alkotmányossági és választójogi kérdések vizsgálatán alapul, így nem az NVB érvelésének cáfolatához, hanem annak alátámasztásához lett volna szükség a konkrét népszavazási kérdéssel összefüggésbe hozható, egyben létező alkotmányossági követelményeken nyugvó érvelésre. Ezek hiányában viszont az absztrakt érvelést éppen absztraktsága miatt támadó, tartalmában és absztrakciós szintjében értelemszerűen az általa támadott NVB határozat tartalmához kötött felülvizsgálati kérelmet érdemben kellett volna elbírálni.
- [42] Mindezen túl, azon kúriai érvelésből, miszerint a közvetlen demokratikus hatalomgyakorlás kivételességéből a választáson részt vevő választópolgár várakozásainak valamiféle vizsgálatán át következne a kötelező népszavazási tárgykörök szűk köre, ugyanúgy nem következik, hogy a kötelező tárgyköröknek a népszavazási kérdés szerinti vagy bármely más tárgykörben történő bővítése alaptörvény-ellenes lenne, amint ez az NVB határozat érveléséből sem következik.
- [43] A döntés figyelmen kívül hagyja továbbá azt, hogy a helyi népszavazás elrendelésének képviselő-testületi kezdeményezés esetén sem feltétele, hogy a választópolgároknak akár csak egy számottevő kisebbsége szükségesnek tartsa a népszavazás megtartását, azaz a helyi közösség akaratnyilvánítása a helyi népszavazás mai szabályozási rendszerében sem lehet abszolút mércéje a népszavazásra javasolt kérdés alkotmányossági vizsgálatának.
- [44] A támadott kúriai végzés azon okból is sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, mivel a felülvizsgálati kérelemben szereplő tartalmi érvelést annak ellenére irrelevánsnak, túl általánosnak, nemlétezőnek minősíti, hogy az abban foglaltakra az indokolás más részeiben egyébként reagál vagy azok tartalmát rögzíti.
- [45] Az indítványozó megjegyezte továbbá, hogy éppen a helyi demokratikus részvétel bővítését, azaz azt tartja országos közügynek, hogy a jövőben mindenhol a választópolgárok helyi közössége döntsön az akkumulátorgyárak létesítéséről, a kérdések pedig a jogszabályokban meghatározott fogalmakat azokkal egyező, a jogalkotó mellett a választópolgárok számára is könnyen azonosítható tartalommal használják. Azonban e tisztázásra nem volt lehetőség, hiszen az indítványozó csak a Kúria végzéséből értesült arról, hogy az ügyben addig senki által fel nem vetett, így meg sem ismerhető további akadályai is fennállnak a kérdés hitelesítésének.
- [46] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [47] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [48] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel a sérelmezett kúriai végzéssel zárult eljárásban (és azt megelőző NVB előtti eljárásban is) félként szerepelt, a bírósági

- felülvizsgálati kérelmet ő terjesztette elő. Az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, további jogorvoslat nincs számára biztosítva.
- [49] Az indítvány megjelölte az indítványozó jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. Megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], valamint az Alaptörvény indítványozó szerint sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [50] Az alkotmányjogi panasz a törvényes határidőn belül, azaz a Kúria döntésének a Magyar Közlönyben történt közzétételétől – 2023. július 4. – számított nyolc napon belül érkezettnek minősül [Nsztv. 30. § (5) bekezdés].
- [51] Az indítvány tartalmazta továbbá az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolta, hogy a sérelmezett bírói döntés álláspontja szerint miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. Az indítványozó továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [52] 2.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel nem konjunktív, az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [53] 2.3. A Kúria támadott döntése nem alaptörvény-ellenes. Az indítvány nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, ami miatt az indítvány befogadása és érdemi vizsgálata indokolt lett volna.
- [54] 2.3.1. Előrebocsátja az Alkotmánybíróság, hogy a népszavazási kérdés alkotmányossági vizsgálata kapcsán a népszavazáshoz való alapjog mint kivételes és közvetlen hatalomgyakorlási forma sem eredményezhet, illetve keletkeztethet az Országgyűlés számára olyan kötelezettséget, ami alaptörvény-ellenes jogalkotást céloz [10/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [61]].
- [55] A hitelesítés megtagadásának okai nem törvényi, hanem alaptörvényi tilalmak [Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés], következésképpen a Kúria törvényességi, illetve azt meghaladóan, alkotmányossági vizsgálatot is végez [vö. 10/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [25]].
- [56] Ez összhangban áll az Alaptörvény 28. cikkének követelményével, mely szerint a bíróságok jogalkalmazó tevékenységük során a jogszabályok szövegét az Alaptörvénnyel is összhangban értelmezik.
- [57] Másrészt az alaptörvényi tilalmak az Alkotmánybíróság számára is feladatul szabják az e tárgyú, illetve ezirányú alkotmányossági vizsgálatot. Ha arról kell döntenie, hogy valamely kérdésben a népszavazás kizárt, akkor a népszavazási kizárt tárgykörre vonatkozó szabály értelmében, a népszavazási kérdés tartalmát figyelembe kell venni [28/2015. (IX. 24.) AB határozat, Indokolás [28]; 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [32]].
- [58] A népszavazási kérdés tartalmát illetően pedig, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata, hogy a Kúria népszavazási kérdést hitelesítő döntését önmagában az egyértelműség szempontjából nem vizsgálja felül, mivel azt alapvetően nem alkotmányossági, hanem az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében rögzített törvényességi – vagyis szakjogi – kritériumnak tekinti [28/2015. (IX. 24.) AB határozat, Indokolás [28], 3133/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [16]]. Ugyanakkor ebben az esetben is figyelemmel van arra, hogy az önkényes bírói jogértelmezés sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot, vagyis végső soron alkotmányos vizsgálat tárgya is lehet [3133/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [17]], ha a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyja [23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [28]].
- [59] A népszavazási kérdés hitelesítésével kapcsolatos alkotmányjogi panasz-eljárásokban tehát egyaránt figyelemmel kell lenni a javasolt kérdés tartalmára, a megtámadott határozat érvrendszerére, s az Alaptörvény által meghatározott, abból fakadó korlátokra, az Alaptörvénnyel való összhangra.
- [60] 2.3.2. A népszavazásra javasolt kérdés tárgyköre – az akkumulátor gyártásra szolgáló üzem létesítésének kérdése – és az azzal kapcsolatos döntéshozatalok, cselekvések köre, amint arra az NVB határozata, és a Kúria végzése is utal, nem eleve kizárt a helyi népszavazási tárgykörből.
- [61] Az adott konkrét kérdéskör kétségtelen komplexitásából következően ugyanakkor nem csupán a helyi (gazdasági) autonómia (önkormányzat), hanem az állami (Országgyűlés), illetve a kormányzati (Kormány) cselekvőség is

- érintett, megcélzott érintett lehet. E három keretezi a közvetlen hatalomgyakorlás kivételes rendszerét, vagyis a népszavazás gyakorolhatóságát. Kétségtelen, hogy mindhárom felelőssége közös, ám nem azonos.
- [62] A kérdés vizsgálatok ezért az Alaptörvényi, a törvényi rendelkezések, közte a hatalom nép általi, kivételesen közvetlen gyakorlása Alaptörvényi lehetőségének érvényesülése kapcsán e körülményeknek is – értelemszerűen – jelentősége van.
- [63] Jelen ügyben az NVB és a Kúria döntése egyaránt, az e keretek között történő jogalkalmazást, döntéshozatalt valósítottak meg, adtak értelmezést.
- [64] 2.3.3. Jelen ügyben az indítványozó meghatározó részben a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmére hivatkozott, részint a Kúria jogértelmezését kifogásolva, részint pedig annak okán, hogy a Kúria olyan érveket is az indokolása részévé tett, melyek nem szerepeltek sem az NVB határozatában, sem a felülvizsgálati indítványban.
- [65] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog elsősorban a bírósági eljárással szemben támasztott eljárási garanciák rendszerét jelenti [5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [47]; 3368/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [15]; 3367/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [17]]. A tisztességes eljárás lényege, a tisztességes eljárás iránti elvárás valójában az, hogy a felet ne érje – a bírói döntés törvény adta diszkrecionális jellegén, természetén túlmenő – meglepetés. Bármely eljárásban a törvény, illetve a törvényben foglaltak ismerete és a bírói diszkrecionalitás törvény adta lehetősége alapján kalkulálhat az érintett. Az ebbe a keretbe nem illeszkedő jogalkalmazás váratlansága (s így az arra való felkészülés esélytelensége) az, aminek megnyilvánulása önkényes jogértelmezés címén felveti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog esetleges sérelmét [9/2023. (VI. 20.) AB határozat, Indokolás [96]; 3118/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [24]].
- [66] Másrészt ugyanakkor az eljárás tisztességessége nem jelent egyszersmind olyan tartalmú követelményt, hogy a bíróságok a jogvitát, az eléjük tárt ügyet mindig helyesen, helyes jogi tartalommal döntsék el.
- [67] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ez pedig nem teremt szükségszerűen alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Önmagában a bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást [vö. 3063/2017. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [44], legutóbb: 3326/2023. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [25]]. Azokban az esetekben viszont, amikor az eljáró bíróságok túllépnek az Alaptörvény biztosította értelmezési tartományon, vagy ha alapos ok nélkül hagyják figyelmen kívül a hatályos jogot, az Alkotmánybíróság beavatkozik, mert az ilyen eljárás fogalmilag nem lehet tisztességes [20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [23]; 3178/2022. (IV. 22.) AB határozat, Indokolás [34], 3312/2023. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [68] Jelen ügyben a Kúria az NVB határozatát érdemben, az abban foglalt érvek elemzésével, a felülvizsgálati indítványban felhozott érvek keretei között vizsgálta felül, kitérve mind a törvényességi, mind az alkotmányossági kérdésekre, értelmezte a helyi népszavazás és az országos népszavazás egymáshoz való viszonyát, azok rendeltetését, a hitelesítésre javasolt kérdés ezekkel való kapcsolatát. Az indokolás valóban tartalmaz arra vonatkozó megjegyzést, hogy az indítványozó érvei felületesek, illetve nem fogalmaz meg olyan érveket, amelyek az NVB határozatában foglaltakat megdöntենék, ez azonban nem jelenti azt, hogy egyébiránt ne adott volna választ az ügy érdemére vonatkozóan. Maga az indítványozó is utal alkotmányjogi panaszában arra, hogy e megjegyzések mellett a döntés más részeiben a Kúria kitér az indítványozó érveire. A Kúria, követve az indítványozó felülvizsgálati kérelmében kifogásoltakat, mind az Alaptörvényt, mind az alkotmánybírósági, bírósági gyakorlatot követve, arra hivatkozva hozott döntést.
- [69] Az indítványozó azon kifogását illetően, miszerint csupán a Kúria döntéséből értesült arról, hogy további akadályok is fennállnak, ezért azokat nem tudta korábban vitatni, az Alkotmánybíróság rámutat a következőkre.
- [70] Az említett új érvek – a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elvének való megfelelés, illetve a kérdés egyértelműsége – taglalásával összefüggésben a Kúria előzetesen kitért az indítványhoz (kérelemhez) kötöttség jelentette felülvizsgálati korlátra, másrészt meghatározta azt is, hogy ennek áttörésére az Alaptörvény, illetve a jogrend védelmének céljából (mely szintén az Alaptörvényből, a jogbiztonság követelményéből fakad) kerülhet sor. Végül azt is megállapította, hogy erre célhoz kötötten kerülhet csak sor, vagyis csak annak érdekében, hogy kizárólag olyan kérdés kerülhessen a választópolgárok elé, amely megfelel a jogszabályi előírásoknak, és amelyben a választópolgárok megalapozottan véleményt tudnak nyilvánítani. Ennek alátámasztására hivatkozott több korábbi kúriai döntésre (Knk.IV.37.361/2015/3., Knk.IV.37.135/2016/4., Knk.II.40.646/2021/9.) is. Itt jegyzi meg az Alkotmánybíróság, hogy a Kúria álláspontja a felülvizsgálat jogintézményével összhangban álló, ami – értelemszerűen – nem alulbírálatot, hanem felülbírálatot jelent (illetve céloz).

- [71] Az alapelvek – köztük a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elve – jogértelmezést segítő, iránymutató jelentőségűek, ekként a jogbiztonság érvényesülését biztosítják. Az alapelvek olyan követelményeket foglalnak magukban, amelyek az egyes jogviszonyok tartalmát, azok szereplői magatartásának egészét áthatják. A választási eljárás alapelvei alkalmazandóak a népszavazási eljárásokban, azokban is zsinórmértékül, értelmezési keretként szolgálnak.
- [72] A kérdés egyértelműségének vizsgálata szintén a népszavazás rendeltetéséhez, annak érvényesüléséhez kapcsolódik. A kérdés egyértelműsége esetében a választópolgár akarata és a jogalkotó jogalkotásban megnyilvánuló akarata találkozik, megegyező, míg egyértelműség hiányában széttartó, a népszavazás általi akaratmegnyilvánulástól eltérésre, csorbításra vezető lehet.
- [73] A Kúria döntése alapvetően nem ezen a két körülményen alapul, azokra valószínűleg a „figyelmet irányította rá” (ld. Kúria végzése, Indokolás [22]). A Kúria döntésében azt is kiemeli, hogy több, önmagában is a kérdés hitelesíthetőségét kizáró okból sincs lehetőség az NVB határozatának megváltoztatására, ekként pedig a két megjelenő szempont hiányában sem lett volna lehetőség eltérő tartalmú döntést hozni.
- [74] Minderre figyelemmel a konkrét indítvány kapcsán az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére történő hivatkozás nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, ami miatt az indítvány befogadása és érdemi vizsgálata indokolt lett volna.
- [75] 2.3.4. Az indítványban foglaltak kapcsán megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az egyértelműség követelménye kétirányú. Egyrészt azt szolgálja, hogy a szavazópolgár a feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, ami azt jelenti, hogy a kérdés világos és csak egyféleképpen értelmezhető. Másrészt azt célozza, hogy a népszavazás eredménye alapján a megcélzott döntéshozó el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, akkor milyen.
- [76] Kétségtelen, hogy az adott kérdés – az országos népszavazás útján – olyan szabály (értelemszerűen törvény) megalkotását célozza, ami adott tárgykörben (általános érvénnyel) kötelezővé teszi a helyi népszavazást.
- [77] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy – amint azt az NVB határozatának indokolása is tartalmazza – az ekként megcélzott jogalkotás a választópolgári támogatottságtól függetlenül, kötelező, ügydöntő helyi népszavazás új esetkörét szabályozná törvényi szinten; egy, a tárgyat illetően önmagában a helyi önkormányzatok gazdasági autonómiájába tartozó beruházási kérdésben. S ehhez képest az adott esetben érvényes és eredményes népszavazás – az igen válasz többsége esetén – olyan szabályozás megalkotására kötelezné az Országgyűlést, ami nincs összhangban az Alaptörvénnyel, így annak kizárólag az Alaptörvény módosításával lehetne eleget tenni. Másképpen szólva – amint a Kúria is kifejtette – a vizsgált kezdeményezés azzal a következménnyel jár, hogy ezáltal a helyi közösség akarata megkerülhetővé válhat a tekintetben, hogy a választópolgárok valóban szükségesnek tartják-e az adott kérdés közvetlen eldöntését. Ehhez képest pedig az indítványozó valószínűleg a helyi, egyedi helyzettől, választói akarat mibenlététől függetlenül tenné kötelezővé helyi népszavazás megtartását.
- [78] Valójában ezért lehet azt mondani, hogy a feltenni szándékolt kérdés, láncolatossá válik a népszavazási tárgykör meghonosításával egyaránt vezet az Alaptörvény szerinti tilalom megkerülésére, valamint az egyértelműség követelményének sérelmére.
- [79] 2.3.5. Az Alaptörvény XXI. cikke, illetve ahhoz kapcsolódóan a P) cikk érintettségét, és annak érdemi kúriai vizsgálatát illetően az Alkotmánybíróság elsőként rámutat arra, hogy az Alaptörvény 28. cikkéből fakadóan – figyelemmel a népszavazás alkotmányos rendeltetésére és a népszavazási kérdéssel érintett alaptörvényi rendelkezésekre – a Kúria a jogalkotásra irányuló népszavazási kérdés értelmezésekor a kérdést aszerint vizsgálja, hogy az vezethet-e alkotmánykonform jogalkotásra. Amennyiben a bíró a népszavazási kérdésből alkotmánykonform jogalkotási megoldást le tud vezetni, a kérdés hitelesítését az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontja alapján nem tagadhatja meg. A lehetséges jogalkotási megoldások közül a népszavazási kérdés hitelesítésekor – ha van ilyen – azt kell figyelembe venni, amelyik összhangban van az Alaptörvénnyel [33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [34]].
- [80] Ekként tehát ezen értelmezési tartomány meghatározásakor, kijelölésekor figyelembe vehetők az Alaptörvényben foglalt, a népszavazási kérdéssel közvetlenül érintett, azzal ekként kapcsolatba hozható jogok, államcéllok, alkotmányos kötelezettségek és elvek is.
- [81] Jelen esetben ugyanakkor ez a kapcsolat részint áttételes: a népszavazási kérdés azt célozza, hogy kötelező legyen kikérni a helyi választópolgárok véleményét az adott – akkumulátor gyártásra szolgáló üzem létesítése – tárgykörben, tehát egy állami vagy önkormányzati beruházási döntés kötelező, helyi népszavazás általi jóváhagyása, nem pedig közvetlenül a környezeti és egészségügyi követelményeknek való megfelelés. Utóbbiakat a

- meglévő szabályozási környezet (pl. hatósági engedélyezés anyagi jogi, illetve eljárásjogi feltételrendszere, hatósági ellenőrzés stb.), illetve jogalkalmazói gyakorlat köteles biztosítani, már a beruházási-gazdasági döntés meghozatalát követően. Másrészt a Kúria végzése megvizsgálta és meghatározta az említett értelmezési tartományt és bár megállapította az indítványozó által hivatkozott P) cikk, illetve XXI. cikknek a kérdéssel való összefüggését, azonban a több felmerülő kizárási ok miatt nem látott lehetőséget a kérdés ezek alapján történő hitelesítésére.
- [82] Minderre figyelemmel a konkrét indítvány kapcsán az Alaptörvény XXI. cikke, illetve P) cikkének sérelmére történő hivatkozás sem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, ami miatt az indítvány befogadása és érdemi vizsgálata indokolt lett volna.
- [83] 3. Ekként az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. július 19.

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett*

*Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1554/2023.

• • •